

EX LIBRIS

Samtidig med den voksende boginteresse er ogsaa interessen for ex libris steget. Der er stiftet en ex librisforening, afholdt en ex libris udstilling i kunstindustri-museet, og arkivar Arthur G. Hassø har udsendt et stort værk om „Danske ex libris“.

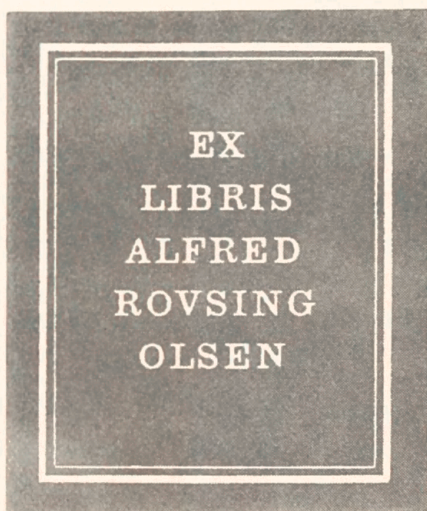
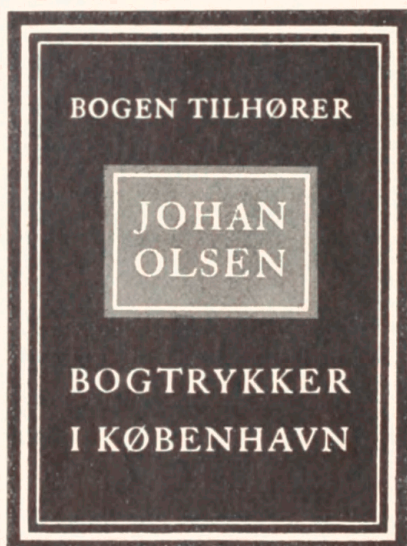
EX LIBRIS, er det egentlig ikke et af den slags pudsige, bibliofile snurrepiberier, der hører en svunden tid til, og kun er noget for bibliomaner, der ikke har fornuftigere at bruge deres tid og penge til? Vil det ikke til syvende og sidst være det naturligste at skrive sit navn i sine bøger eller f. eks. bruge noget saa let og praktisk som et gummistempel, i stedet for at sidde og klistre med de smaa papirslapper?

Saadan kan der spørges, og tilsynladende med en vis ret, for ex libris-sporten har man ofte dyrket med en alvor og højtidelighed, der jo nok for den mere nøgterne bogven kunde virke lidt forstemmende eller komisk alt efter hans temperament. Man har anlagt ex libris-samlinger, der har været udgivet bøger og tidsskrifter derom og megen daarlig tegnekunst har udfoldet sig paa de smaa lapper.

Og faar man stukket saadan en samling ex librisser ud med udsigt fra det spidsbuede vindue, folianter, timeglas, ornamenter og sager, saa kan de jo virke lidt overvældende, og man fristes til at give dem ret, der kommer med de ovenfor anførte betragtninger og føje til, at et navnetræk eller et hæderligt stempel jo aldrig vil kunne skæmme en bog, saaledes som et uheldigt ex libris kan det.

Og dog ser sagen alligevel noget anderledes ud. For til syvende og sidst er den lille papirlap med ejerens navnetræk og hvad han ellers vil smykke dem med, den form for at

mærke sin bog, som den kyndige bogven kan sige god for. For sætter man sin bog højt — hvad enten det saa er en uerstattelig Elzevier eller en beskeden Penguin-udgave, saa vil man jo gerne have et mærke paa den, der viser, at det er

ens eje — men samtidig vil man gøre det paa den mindst paatrængende maade, saaledes at det saa lidt som muligt griber ind i bogen som saadan. Skriver man sit navn eller stempler det, saa staar det der og kan ikke tages væk igen uden at papiret lider skade eller den paagældende side skæres bort.

Ex libris derimod klistrer man ind paa indersiden af bindet eller omslaget, og vil man selv eller andre ikke have det der længere, saa bløder man den lille papirlap op og piller den af — bogen har ikke lidt skade.

Ganske vist er der jo de mange uheldige ex libris, de store

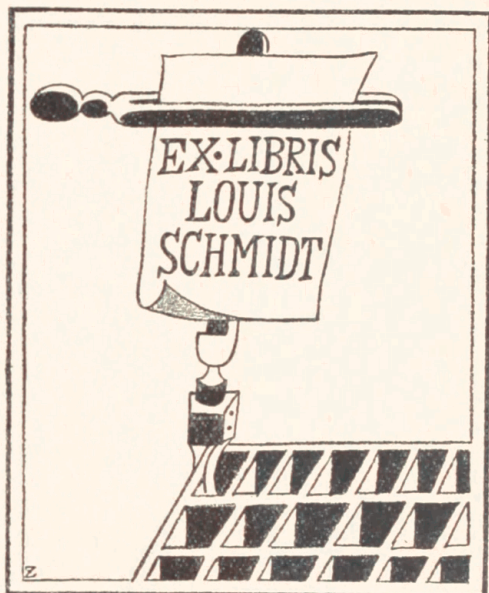
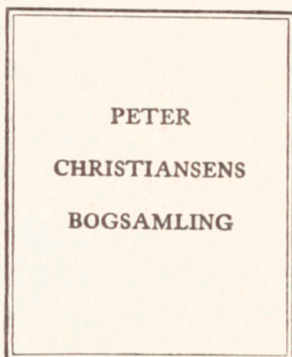
pretentiøse monstrummer, som vi tit og ofte støder paa selv i gode og smukke bogsamlinger? Men hvad — naar man har den bevidsthed, at stykket uden større møje kan pilles væk, saa er der vel ikke grund til at tage saa tungt paa det. De fleste bogsamlere vil jo før eller senere blive indehavere af ældre bøger med ex libris af blandet kvalitet. Men mon ikke de fleste af os ser med sympati paa dem, selv de der hverken er kønne i sig selv eller pryde for bogen. De repræsenterer dog noget af dens historie.

For alle ex librisinteresserede — og det er en ikke helt lille kreds — var det en begivenhed, da der i Februar udkom et stort værk om danske ex libris (*Arthur G. Hassø: Danske ex libris. Bøgejermerker i Danmark. J. H. Schultz forlag 1942. Trykt i 1000 eks. Pris 100 kr*). Her fik de smaa bogmærker deres gyldne bog — som iøvrigt var graa, idet man havde gjort det morsomme eksperiment at benytte det samme graa bølge-papiragtige materiale baade omkring kassette og papbind samt til løst omslagspapir og forsats.

Der var gengivet næsten 1100 ex libris og for at faa plads til dem alle var bogens format sat stort op. Resultatet blev lidt overvældende i sin mangfoldighed. Men den omsorgsfulde udgiver havde fremskaffet mange seværdige ex libris fra vore gode kunstnere og en del fra vore mindre gode samt slet ikke.

Forlaget havde givet bogen en værdig udstyrelse, gengivelserne var udmærkede baade i sort og i farver, saa her har vi altsaa *bogen* om den danske ex libris.

E. S.

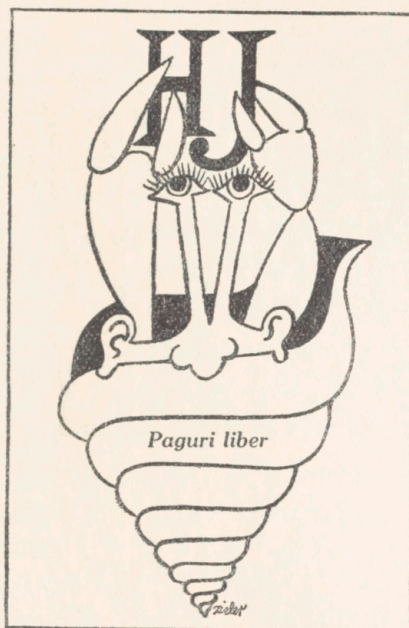
Tegnet af Mogens Zieler.

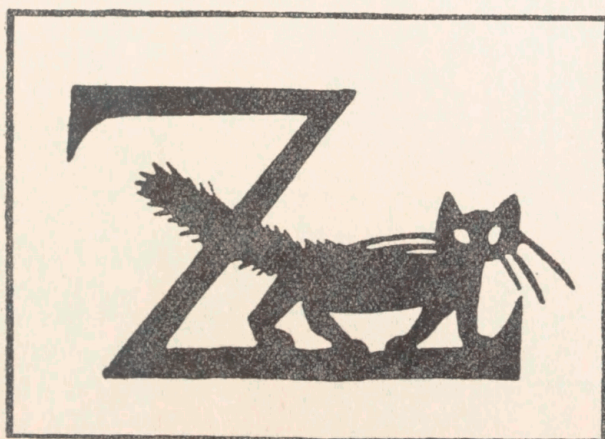
Tegnet af Mogens Zieler.

Tegnet af Herluf Jensenius.

Tegnet af Mogens Zieler.

Linoleumssnit af Mogens Zieler.

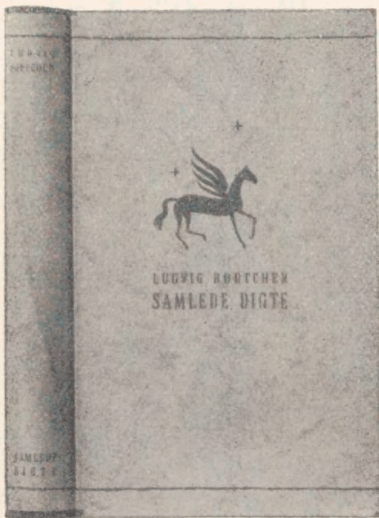

Tegnet af Mogens Zieler.

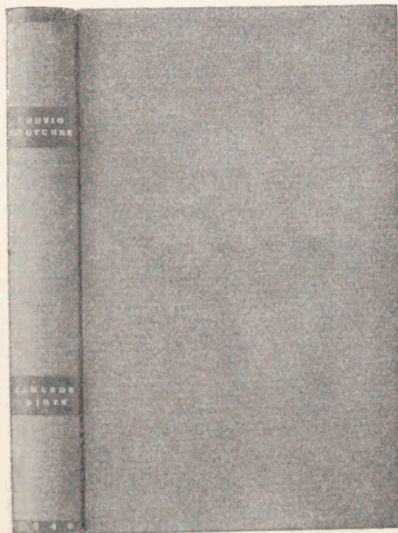
EN BOG PAA 35 FAÇONER

Bogbinderlauget viser, at der er mange slags indbindinger til.

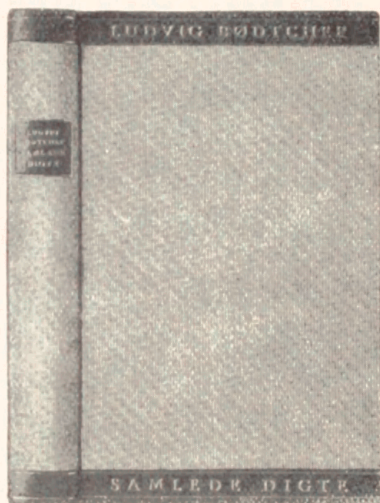
MIDT i den standende strid om papir kontra skind, guld og rig dekoration kontra nøgtern enkelthed, havde *bogbinderlauget* samlet sig til et morsomt eksperiment; idet de paa „Dansk kunsthåndværk“'s udstilling i kunstindustrimuseet i foråret mødte frem med en og samme bog i hele 35 forskellige indbindinger. Det var *Bødchers digte*, som „forening for boghåndværk“ lige havde udsendt til sine medlemmer, og som her blev gjort til genstand for 34 kunstnere, arkitekters og bogbinderes opfindsomhed. Resultatet blev jo nok noget blandet, men ialt gav den et morsomt overblik over, hvordan der i øjeblikket arbejdes i bogbinderierne, og paa hvor mange façoners man idag kan faa sin bog indbunden.

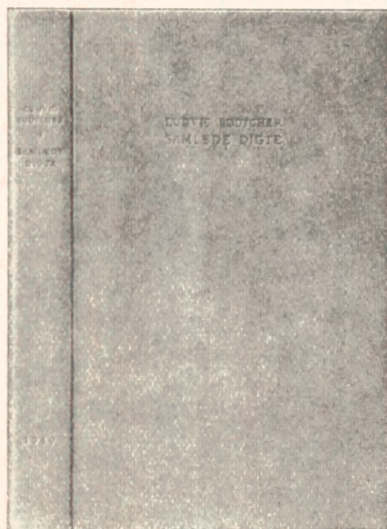
*I. H. Schultz.
Papirbind med Skindforstærkninger.
Tegning Kai Rich.*

*H. Ahrenkiel.
Papirbind med Skindforstærkninger
og Felter.*

*Gyldendals Forlagsbogbinderi.
Bind med Skindkanter og Silke-
overtræk.*

*Anker Kysters Eftf.
Rubow Papirbind efter Tegning af
Viggo Sten Møller.*

*F. Müller.
Bind m. Ryg af Naturel Niger, mørke-
blaat Overtræk. Tegn. Stenild-Larsen.*

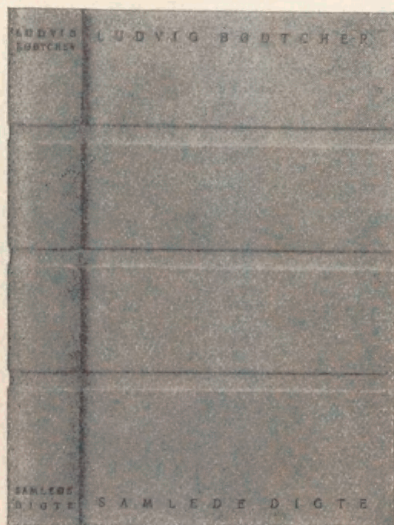
*Juul Lassen.
Papirbind m. haandmalet Overtræk
udført af Leo Estvad.*

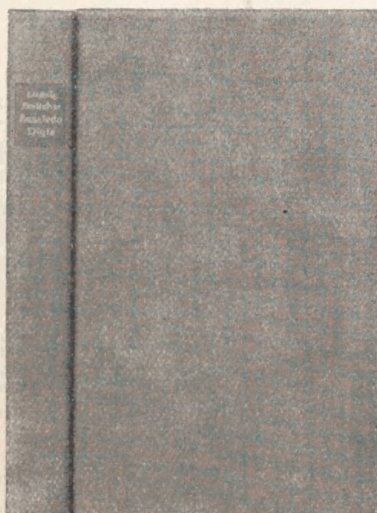
*Carl Petersens Enke.
Bind med smal Pergamentryg.
Kantet med Pergament.
Tegning Stenild-Larsen.*

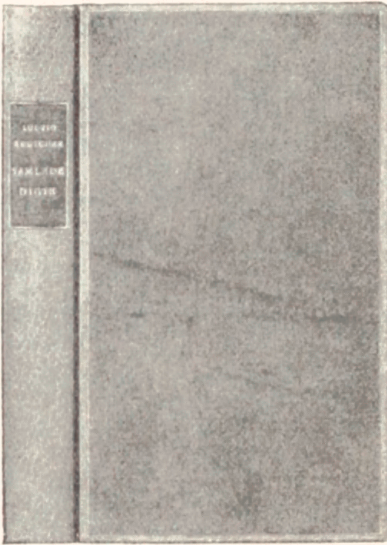
*Carl Nielsen, Odense.
Bind med smal Pergamentryg.
Træfinér paa Siden.
Tegning Chr. Blæsbjerg.*

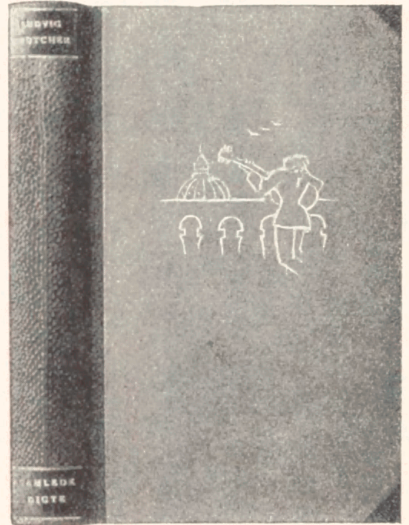
*Andreassen.
Helskindsbind.
Tegning Welen.*

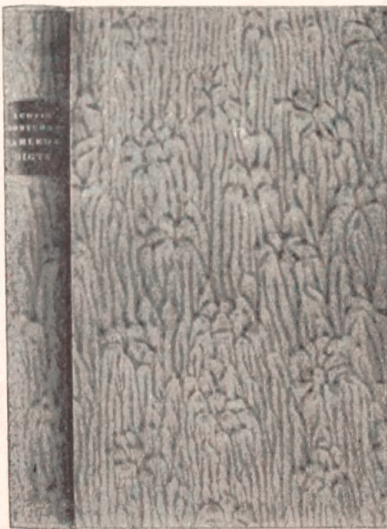
*Niels Refsgaard.
Papirbind.
Tegning Ebbe Sadolin.*

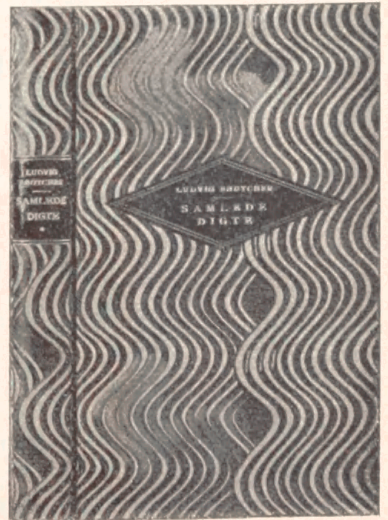
*Chr. Christensen.
Bind med lakrød Ryg og Kanter.
Blaa Felt og Sider.*

*Julie Simonsen.
Bind med smal Rødspætteryg.
Tegning Harald Isenstein.*

*August Sandgrens Bogbinderi.
Papirbind af Klistermarmor m. Per-
gament-Forstærkninger.*

*Jacob Badens Bogbinderi.
Papirbind m. Pergament-Forstærkning.*